

Hakkuusuunnitelma liito-oravakohteilla

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulain 78 §:n nojalla suojeltuja. Metsänkäyttöilmoituksen jättämisen yhteydessä ilmoituksen tekijää suositellaan toimittamaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon hakkuusuunnitelma. Hakkuusuunnitelmassa perustellaan, miten hakkuut toteutetaan luonnonsuojelulain mukaisesti heikentämättä ja hävittämättä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Ennen hakkuusuunnitelman tekemistä on tarpeen kartoittaa liito-oravan esiintymistä toimenpidealueella:

- kartoituksen voi tehdä maanomistaja, hänen edustajansa tai muu kartoittaja
- liito-oravan esiintyminen selvitetään alueelta, jolla tietokannassa tai maanomistajan tiedossa oleva liito-oravahavainto sijaitsee
- parhaan käsityksen esiintymisestä saa kartoittamalla liito-oravalle soveliaista aluetta ja mahdollisia kulkuyhteyksiä myös hakkuualueen läheisyydessä

Kartoituksessa havainnoidaan:

- liito-oravan elinympäristöksi soveltuvat alueet
- liito-oravan papanat
- kolopuut, risupesät ja pöntöt (myös papanattomat)
- liito-oravan mahdolliset kulkureitit
- muut merkit liito-oravan esiintymisestä

Liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä ovat tyypillisimmillään varttuneet kuusivaltaiset sekametsät, joissa on suuria haapoja. Liito-oravaa voi kuitenkin esiintyä myös muunlaisissa metsissä. Kulkureiteiksi liito-orava tarvitsee alueita, joilla on yhtenäistä, vähintään 10 metrin pituista puustoa.

Kartoituksesta kirjataan myös:

- kartoituksen ajankohta ja olosuhteet (päivämäärä, sää, onko lunta)
- kartoituksen tekijä ja organisaatio
- maastossa kuljettu kartoitusreitti ja/tai kuviot, joilla kartoitusta on tehty
- havainnointitapa ja apuvälineet: esim. kiikarit, oliko useita henkilöitä kartoittamassa

Havaintojen tallentamisessa voi hyödyntää Suomen Lajitietokeskuksen tarjoamia sovelluksia: [Tallenna luontohavaintoja Lajitietokeskukseen.](#)

Hakkuusuunnitelma

Hakkuusuunnitelman muoto on vapaa. Se voi sisältää tekstiä, karttoja ja muita liitteitä, kuten toimijan omasta järjestelmästä tulostetun kuviotietolomakkeen.

Hakkuusuunnitelmaan sisällytetään taustatietona:

- metsänkäyttöilmoituksen numero
- maanomistajan nimi
- kiinteistön sijaintikunta ja kiinteistötunnus

Hyvä hakkuusuunnitelma sisältää kartan, josta käy ilmi, miten liito-oravan esiintyminen on huomioitu hakkuissa. Kartta sisältää:

- kartoituksessa tehdyt liito-oravahavainnot
- liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat, mahdolliset ruokailualueet sekä näiden väliset kulkuyhteydet
- hakkuutavat kuvioittain, kuvionumerot.

Hyvä hakkuusuunnitelma sisältää tekstinä tai taulukkona:

- kuvioittain metsätyyppi, puuston kehitysluokka, ikä, pohjapinta-ala, puulajisuhteet ja monimuotoisuudelle arvokkaat piirteet
- onko toimenpidekuvioilla tai niiden läheisyydessä liito-oravalle soveltuvaa metsää, kuten haapoja, suojaavia kuusia, lehtipuita, yli 10 m pitkää puustoa
- perustelut, jos liito-oravakartoitusta ei ole tehty.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat, mahdolliset ruokailualueet sekä näiden väliset kulkuyhteydet on tarpeen merkitä selkeästi sekä maastoon että toimijan käytössä oleviin suunnitelmiin, jotta hakkuiden luonnonsuojelulain mukaisesta toteutuksesta voidaan varmistua.

Jos kesken hakkuiden tehdään uusia havaintoja liito-oravasta, on hakkuusuunnitelmaa muokattava niin, että uudetkin havainnot otetaan huomioon hakkuissa. Lisäksi havainnoista ja hakkuusuunnitelman muutoksista suositellaan ilmoitettavan Lupa- ja valvontavirastolle.